

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

Unirea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei
Numărul 4 Lei.

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Dela Nicula

Insemnări pe marginea hramului din acest an

Urmând tradiția atâtor ani de sfântă apostolie, Preasfințitul Iuliu al Gherlei a prezidat și anul acesta — la serbătoarea Adormirii Maicii Domnului — vestitul hram al mănăstirii dela Nicula, din apropierea nemijlocită a reședinței sale.

Hramul acesta dela Nicula și-a avut totdeauna vizitatorii săi cucernici, recrutați din plugarii satelor noastre și, ca la orice loc de pelerinaj consacrat, oaspeții se recrutau statornic nu numai din localitățile învecinate, ci și din depărtări mai mari. Iar de când Preasfințitul Gherlei prezidează, an de an, serbările acestui hram, afluența poporului mureau și alături de țărâtimea noastră profund religioasă, care dă și azi partea preponderantă a peregrinilor, se înmulțește într-una și numărul intelectualilor cari țin să participe la praznicul măreț al Maicii Domnului dela Nicula.

Participanții din acest an se cifrează la aproximativ 15000 și dacă grosul s'a recrutat din comunele învecinate, aproape n'a fost, în schimb, protopopiat — dacă nu chiar parohie mai mare — de pe teritoriul eparhiei gherlane, până departe din părțile maramureșene, care să nu-și fi trimis reprezentanții săi. Iar alături de căruțele țărânești, purtând merindea pe zile întregi a stăpânilor, un întreg parc de automobile vestea lumii, că înfetele intelectualilor mireni nu sunt mai puțin dornice de mângâierile religiounii, decât acelea ale țărănilor simpli.

Favorizate de un timp deosebit de potrivit, serbările înseși s'au desfășurat după tipicul moștenit din bătrâni, cu închinări la icoana făcătoare de minuni, cu mărturisiri și cuminecări, cari poate încredințări nu sunt atât de binefăcătoare și cu sfete mai durabile, decât acolo în apropierea mai nemijlocită de altarul Preasfintei Fecioare și la umbra pădurii de prapori, vestitori ai biruinței evangheliei Domnului. Ca și altă dată, în anii din urmă, sf. liturghie a fost pontificată de pâr. episcop, Dr. Iuliu Hosu, care a știut să atingă în predica sa coarde atât de sensibile, încât — chiar și dintre intelectualii prezenți — nu pușini au putut fi surprinși cu ochii în lacrimi.

Fastul serbării a fost mărit și prin faptul, că în cursul liturghiei cinci clerici eparhiali au fost ridicați la treapta preoției, învederându-se și prin aceasta, cum atât de nimerit a spus-o Preasfințitul episcop, grija deosebită pe care Mântuitorul Hristos și Maica lui sfântă o poartă bisericii noastre și credincioșilor ei. Cinci preoți mai mult nu este, desigur, un lucru prea mare, dar cinci preoți, cari pornesc pe drumul apostoliei din o atmosferă atât de înălțătoare cum a fost ea dela hramul Niculei, înseamnă ceva, constituind o nouă garanță pentru viitorul tot mai frumos al bisericii noastre.

Cuvine-se deci, cu adevărat, să ferim și pentru aceasta pe Născătoarea de Dumnezeu, Fecioară.

Pensiile noastre

— Încă un cuvânt în chestia fondului de pensii al preoției *) —

Cetind ceea ce publicate de părintele protopop V. Urzică în Nr. 23—1928 al „Unirii“, referitor la fondul preoției, precum și publicațiile altor frați preoți, întré multe alte lucruri adevărate, am aflat că preoției i-se face o mare nedreptate, care abia poate fi scuzată de nota calomniei și care e cu atât mai dureroasă, cu cât se aduce din partea unor frați preoți.

Pâr. Albinus, în Nr. 5 1928 al „Unirii“, spune că: *nu este tagmă de funcționari în țară, care să arete atât de mare nepăsare, față de interesele proprii ca și preoțimea noastră*, la ce pâr. protopop Urzică răspunde: „perfect adevărat“, mai adaugând acesta și cuvintele: „*frații în Hristos din cura animarum au rămas nepăsători la atâtea țipete sfâșietoare*“. Dar o mai mare batjocură la adresa preoției și din partea preoției nici că se poate.

Și iată de ce:

Preoțimea a fost și este gata să aducă oricând cele mai mari jertfe posibile pentru ușurarea sortii vitrege a preoților deficienți, a preoteselor văduve și a orfanilor de preoți. Modul cum se întreceau preoții la colecta pentru „Institutul recunoștinții“ — iar mai nou pentru tipografia dela Bicsad și pentru Șoimușul —, poate face fală preoțimii noastre. Tot în această categorie intră fondul înființat pentru ajutorarea preoților lipsiți de ajutorul dela stat, care bate milionul.

Toate acestea, precum și multele articole ce se scriu în „Unirea“ pe această chestiune, sunt o dovadă mai mult, că preoțimna se interesează de soarta ei și nu stă nepăsătoare. Dar preoțimea așteaptă ca inițiativa să vină de sus și P. V. Ordinariat să folosească toate acele metode, cari să arată bune și pe cari le crede ducătoare la scop. Și dacă „după scurgerea alor 4 luni de zile, nu s'a aflat nimenea, care să mai sufle un cuvânt în favorul nenorociților pensionari“ — cum scria mai deunăzi pâr. protopop Urzică —, aceasta nu e un semn că preoțimea se complăce în această stare de compătimit a pensionarilor, ci dovedește numai că preoțimea așteaptă ca P. V. Ordinariat să-și spună cuvântul și să ia măsurile cerute de împrejurări. Ori apoi, dacă crede că nu poate da

chestiei pensiunilor o soluție mai favorabilă ca cea de azi, să încredințeze soluționarea și conducerea fondului de pensii preoților interesați din cura animarum, cari se vor ști îngriji de soarta ce poate să-l ajungă pe unul fiecare din ei.

Intr'adevăr situația pensionarilor preoției, e cât se poate de tristă, pe lângă toate contribuțiile ce le facem. Iar cauza acestei situații mi-se pare a nu fi atât nepăsarea preoției, cât mai mult dorința, moștenită din bătrâni, a conducătorilor bisericii noastre, de a strânge fonduri de zeci de milioane.

Fondurile sunt bune și își au și ele rostul lor, dar credem că nu e azi timpul de-a le augmenta cu orice chip. Situația preoției în general, și a multora în special, e cu mult mai grea, decât înainte de războiu. Unora li s'au redus porțiunile canonice la strictul prevăzut de lege, alții au rămas fără întregiri, sau cu întregiri dela 24 jug. în jos. Multe din contribuțiile credincioșilor întru susținerea preoției nu se mai pot incasa, între altele și din motivul, că P. V. Ordinariat expres oprește ca aceste contribuții să se poată incasa cu ajutorul forurilor civile. Azi, de ferdela, de colacul și fuiorul dela Bobotează, se vorbește ca de un ceva, ce a trecut în domeniul istoriei, iar zilele de lucru atârână de jertfa și tactul pastoral al preotului. De unde în trecut, pentru o înmormântare — afară de taxa cantorului — se plătea 10 coroane, prețul alor 5 ferdele de bucate, azi abia primești 50 Lei, sau 1/2 felderă cucuruz. Pentru un maslu aveai 5 coroane, azi 40 Lei, pentru pomenit peste an 2 coroane sau prețul unei pâr. de opinci, azi 5—10 Lei. Pentru un extras matricular 2 cor. azi maximum 20 Lei, iar slujba sâmbetelor morților, mulți preoți au uitat-o de când n'au mai slujit-o.

Din stolarele de azi, nu-ți poți plăti nici luxul de a fuma. Ori poate pâr. protopop Urzică incasează ferdelele și stolele în valută forte.

Dar de câte ori nu e silit preotul, ca din motive de ordin superior bisericesc, să îndeplinească servicii gratuite credincioșilor, numai să nu fie timbrat de lacom și să nu se răcească alipirea credincioșilor față de biserica noastră. Iar dacă mai adaugi, că unii dintre noi, pentru a avea o căsuță parohială mai potrivită, unde să se poată adăposti, superedificate bunișoare și cinctura internelor parohiale și a cimitierelor în rând, sunt siliți, că aproape tot ce au câștigat în parohie, să jertfească, ajungând ca după o pastorație de 10 ani în parohie — ca bunăoară subscrisul — să fie mai sărac, ca atunci când s'a introdus, își poate face oricine o icoană despre starea nu tocmai de invidiat, în care se află azi preoțimea.

*) Articolul acesta atinge chestiuni despre cari știm că formează un fel de doleanțe ale preoției noastre din arhidieceză. Deși pe alocurea are expresii mai tari, îl publicăm totuși în întregime, fiindcă ni-se pare a fi mai în interesul bisericii ca durerile și doleanțele, mai mult ori mai puțin întemeiate, ale clerului să fie cunoscute de cei interesați, decât ca ele să mocnească în întunec, paralizând elanul și însuflețirea curată a celor ce cu drag s'au angajat la muncă cinstită în via Domnului. N. R.

Și această preoțime plătește totuși bucuros toate taxele cari i-se cer și e gata a plăti și mai mult, numai să se poată îmbunătăți situația pensionarilor ei. Această preoțime, care în acestea timpuri — când de multe ori e silită a împrumuta dela particulari, până la primirea salariului — a fost gata a crea un fond de un milion, din care — dacă este exact ce s'a tipărit în cerculare — a beneficiat până acum un singur preot*), nu merită, credem învinuirea, că „stă nepăsătoare și nu se interesează de soarta ei“. Aceasta e o afirmare gratuită și chiar calomnie, pe care nu o merităm și pe care o respingem. Or, voește cineva ca întreg venitul preoțesc să-l punem la dispoziția P. V. Ordinariat, spre a putea augmenta fondul la zeci de milioane, iar noi împreună cu pensionarii, să înotăm în mizerie? Nu e de așteptat!

Augmentarea fondurilor, o socotim bună și permisă numai atunci când lipsurile pentru cari se crează, au fost satisfăcute. Or, în cazul nostru, pensiunile ce se dau sunt în adevăr de batjocură. Orice om cu mintea sănătoasă, atunci pune deoparte pentru zile negre, când și-a acoperit lipsurile. A depune bani, când ai lipsuri de îndreptat și datorii de achitat, e o anomalie.

Ce folos ar și avea pensionarii noștri de azi, dacă fondul peste 20—30 ani, ar ajunge la câteva zeci de milioane, când mulți dintre ei vor fi pe atunci în ceata dreptilor, iar până atunci vor fi nevoiți a trăi în cea mai neagră mizerie și a îndura multe umiliri? Sau, cu ce dragoste vor contribui preoții la augmentarea fondului, când știu că soția și copiii rămași vor primi mizerabila pensie ce o amintește p. Urzică, în articolul citat. Cine ar putea descrie starea sufletească a unui preot, care în ceasul morții, e silit a lăsa pe ai săi în o așa mizerie? Augmentarea fondului să se facă deci numai din interesele capitalului străns până

*) Adevărul e, că până la sfârșitul trimestrului II din acest an, s'au împărțit celor lipsiți de congruă peste 200,000 Lei, ceea ce se va și publica — pe cât știm — spre a orienta Clerul asupra întrebunțării sumelor, pe cari cu atâta însuflețire le-a pus la dispoziția Ordinariatului său. N. R.

acum, și poate din un mic procent al contribuțiilor anuale, care ar întrece după ce toți pensionarii vor fi plătiți cinstit și omenește.

Și mai este un lucru. Capitalul străns până acum putea fi fructificat, credem, în măsură mai mare, decum se pare a fi fost cazul. În aceste timpuri, când dobânda ajunsese la 36—40%, banii fondului nostru s'au folosit, pe cât știm, cu abia 15—20% pentru alte scopuri decât pentru cari au fost destinați, și aceasta — fie scopul oricât de nobil — numai în favorul pensionarilor nu poate să fie. Preoțimea a contribuit după putință la ridicarea instituțiilor mai nouă din centru (orfelinat, ateliere ș. a.), dar a le susținea nu e în stare.

Fondul preoților deficienți este creat de preoțime și, în rândul prim, pentru preoțime. Și atunci, dacă din ei se pot da împrumuturi — cum se obișnuiește — poate totuși preoții necăjiți ar trebui să aibă preferință la ele, cum nu se prea întâmplă. Bani noștri se împrumută cu procentele arătate, ori se depun la bănci (în special „Patria“), de unde apoi suntem siliți să-i luăm cu procente îndoite.

Acestea am socotit, că trebuiesc spuse în legătură cu noua mișcare pentru ameliorarea situației pensionarilor și-mi place să cred că — fără a fi avut intenția să supăr pe cineva — am atins chestii, cari merită poate mai multă atenție, decum li-s'a dat până acum.

Ioniță Ciufudean
preot, Broșteni

O vizitație canonică fără anunțare previe. În ziua de 29 Iulie c., fără de nici un aviz prealabil, p. episcop Valeriu al Orăzii s'a prezentat la Vadu-Crișului, pentru a face vizitație canonică. Fără nici o pompă externă, fără avizul oficialităților, și fără de nici o aglomerație a vecinilor și străinilor, I. Preasfinția Sa a putut îndeplini una dintre cele mai de frunte datorințe arhieresti: să vadă clar și să cunoască adevărata stare a parohiei și a credincioșilor săi.

De unde poate cunoaște arhierul credința, evlavie și sîrguința credincioșilor în a

cerceta biserica, când aceea-i ticsită de străin cum se întâmplă de comun la vizitațiile făcute cu alaiu? De unde să cunoască pastorul iubirea de curățenie și de ordine a preotului când acela, avizat cu săptămâni înainte, a avut destul timp de a-și curăți biserica și a pune în ordine cancelaria? Așa însă, dacă biserica este plină de credincioși, este o dovadă, că preotul își face datorința, pentru că fără de muncă sistematică și fără de predici bine pregătite și plăcute, e imposibil să atragă poporul la biserică. Este deci și în interesul preoțimii să se facă cât mai des vizitații canonice neanunțate, căci prin ele arhierul poate convinge personal despre felul cum se lucrează în parohii și aceasta diferă adesea foarte mult de euprinsul rapoartelor, ori alte informații oficiale, primite din mâna a două sau a treia.

Dar interesele mai înalte ale bisericii înseamnă justifică pe deplin această fericită inovație. I. Preasfinției Sale. Sectarii și dușmanii bisericii noastre, deși nu sporesc, desvoaltă activitate febrilă mai ales dela votarea legilor cultelor încoace. Unul din momentele, prin care cearcă să ne înstrăineze credincioșii, este vizitația canonică a episcopilor. Spun anumii că la noi s'ar face cu acestea prea mare pompă, prea mare lux. Apostolii, zic ei, trăiau în o simplitate evanghelică, umblau pe jos, nu așteptau să li-se facă arcuri triumfale. Ei mergeau din cetate în cetate cu straița-spate și entuziasmul cu care erau primiți de partea credincioșilor nu era pregătit, ci izbucnea spontan din sufletul mulțimii. Vorbele acestea pot fi și de comun sunt exagerate, dar ele cuprind și mult adevăr, fiindcă, de fapt, de multeori se face prea mare sgomol lux și risipă cu ocazia unor atari vizitații lipsite totuși — chiar pentru aceasta — de adevăratul bine pe care au să-l servească.

De aceea ne bucurăm din tot sufletul de acest fel al vizitațiilor canonice, practicat de mult în biserica apuseană, care va aduce nouă înviore și bisericii noastre. (pl.)

☐ ☐ Folta „Unirii“ ☐ ☐

„Legea minții“

— Cel mai nou roman al p. Ion Agârbiceanu —
de Dr. Nicolae Lupu

Destul de slabă în poezie, literatura românească din ultimii ani a dat roade frumoase pe terenul prozei și cu deosebire acela al romanului. Durere însă, că aceste romane sunt mai mult narative decât instructive. Se descriu adesea patimile omenești în toate amănuntele lor, cu cuvinte alese și apte a produce și în cetitor sentimentele autorului și a sădi și în inima lui rădăcina patimei.

Zicea marele scriitor creștin Chateaubriand, că prima condițiune care se cere în literatura frumoasă, este de a desfăta pe cetitor, dar cu scopul de a-l și instrui. La noi însă, se desfătează simțurile, și cu deosebire cele comune omului și dobitoacului, dar, cu excepțiunea câtorva, instrucție nu se prea află prin romanele noastre. Spiritul corupțiunii se lăfăsește fără nici un frâu pe paginile tipărite cu îngrijire, și aproape în fiecare din ele își rânjește colții necredința, indiferentismul religios, pesimismul, superstițiunea, dacă nu chiar cruzimea, disgustul de viață, sadismul și partea dobitoacească a naturii omenești. Omul ideal lipsește aproape cu desăvârșire, dar în schimb se arată în toată golătaea lui omul animal.

Nu e mirare că se scrie astfel, când romanierii contemporani sunt, în cea mai mare

parte, oameni cu puțină cultură sufletească, dublată și aceasta de râvna de a câștiga parale, cât mai multe parale. „Nemo dat, quod non habet“, zice proverbul latin. Iar Romanierii noștri contemporani, cei mai mulți oameni de o cultură mediocră, chiar dacă ar voi să se ridice din mocirla realității animalice în care trăiesc, dau greș, pentru că cutreeră tărâmurii necunoscute. Scriitorul în opera sa își pune o parte din suflet, o parte din ființa sa. Cum va putea deci să pună idealism celce se tăvălește în valurile tulburi ale vieții, condus aproape numai de instinctele animalice, de a se nutri și de a-și conserva specia?

În felul cum se scriu astăzi, cele mai multe din romanele noastre nu fac altceva decât corup moravurile, sădesc în inimile nevinovate patimi, iar în inimile pătimase le potentează. Și oare acesta este scopul literaturii frumoase? De sigur, că nu. În om sunt porniri, pentru a căror actualizare nu este necesară nici o instrucție, deoarece însăși natura s'a îngrijit de aceasta. Sunt însă și porniri, și acestea sunt celea mai însemnate, cari nu pot fi dezvoltate decât printr'o instrucție serioasă și prin o educație a sufletului. Or, educația sufletească mai cu efect se poate lua din cărți cari pe lângă instrucție îți procură și o plăcere, adesea din literatura frumoasă, căci omul este mai aplicat a-și însuși îndemnuri bune dintr'o carte pe care o citește cu plăcere, decât dintr'un sec manual de școală. De aceea ca cel mai mare binefacător al vieții noastre publice ar fi a se socoti celce ar încreștina cu adevărat pe scriitori,

acești factori deosebit de însemnați ai educației noastre sufletești.

În țările Apusului, sub scutul bisericii lui Hristos, a început de mult să se lucreze în această direcție, și astfel avem minunatele romane instructive și morale ale lui Manzoni, Wallace, Wiseman, Sienkiewicz, Benson ș. a. Numai noi Românii par'că trăim încă în epoca lui Boccaccio. Cunoșc un roman, care la întâiul volum este drăguț moral și plăcut, pentru că la al doilea volum bestia să înceapă să-și arate colții, iar al treilea să sfârșească dobitocește. Și atunci ce mirare dacă părinții, cu respect față de simțurile și cu dragoste pentru copii, cearcă să abată privirile acestora dela orice carte expusă pe vitrinele librăriilor, care, pe lângă titlu, mai are și indicația de „roman“.

*

În lumina acestor considerații, ne oprim cu multă mângâiere sufletească la cel mai nou roman al părintelui I. Agârbiceanu: „LEGEA MINȚII“, care ne face să sperăm că de acum înainte pentru literatura frumoasă dela noi se ivesc zori mai curate, mai zimbitoare, și mai sfinte. Acest roman intrunește toate calitățile necesare unei bune cărți de literatură frumoasă. Autorul cu o admirabilă dibăcie, a știut să aleagă personajele cele mai apropiate de sufletul poporului, și să descrie în culori atât de vii și reale vicisitudinile unui suflet curat, cinstit și superior, încât n'avem destule cuvinte să recomandăm tuturor această perlă a literaturii noastre.

Eroul acestui roman, Andrei Pascu, este tipul studentului sîrguincios, apoi al semina-

Un glas tânăr

Câteva considerații în chestia reducerii orelor de religie

Cea mai grea pacoste, care s'a abătut la noi asupra vieții publice și private de după războiu, pătrunzând întreg organismul statului și plutind ca o negură în văzduh, întunecând cu desăvârșire tendințele bune, pacoste, căreia i-a căzut pradă mai ales tânăra generație, este *sportul*.

În viața școlară, educațiunea fizică ocupă azi locul de frunte față de celelalte materii din program, cari își pierd pe zi ce merge din însemnătatea lor. Iar materia, care suferă un adevărat dezastru pe urma importanței prea mari ce se dă sportului în învățământul nostru general, este *religia*, menită, în primul loc, să dea educație sufletului. Studiul religiei este socotit de către puternicii din fruntea școlii noastre, dacă nu drept un obiect de prisos, cel puțin drept unul de mântuială. Trăim doar în secolul traversării Oceanelor, a expedițiilor polare, al concursurilor gimnastice de tot felul, într'un cuvânt al mișcării „fizice”, unde s'ar părea că nu are ce căuta religia.

Chestiunea are însă și o altă latură, care e bine să fie privită puțin mai deaproape. Azi trăim timpuri, cari urmează unui greu și mare războiu. Spiritele cuprinse de grijile inerente războiului și de groaza clipelor petrecute în nesiguranță, au suferit după terminarea lui o largă destindere, căutând în mod nenatural să arunce vâlul uitării peste trecutul urât, prin desfrâu și destrăbălare.

Trecutul s'a uitat repede, promisiunile făcute în clipe de groază s'au șters și viața în general a luat o direcțiune nouă și rea. Valul plăcerilor fără limită, neseriozitatea, lipsa de muncă, de credință, de decență stăpânesc azi. Viața familiară este lipsită, în majoritate, de dragostea și iubirea care trebuie să unească pe soți între sine și pe copii de părinți. În viața publică domnește jaful, nerușinarea și hoția. Banul statului servește plăcerilor de tot

ristului cu intențiuni curate, al preotului model și al protopopului conștiu de datorința și răspunderea ce are înaintea oamenilor și alui Dumnezeu. Badea Ionaș tatăl lui, este tipul țărânului harnic și dornic de cultura care jertfește orice, numai să-și vadă copilul om învățat. Dora Muntean este tipul fetei frumoase, zburdalnice, cinstite, dar sărace — cum atâtea sunt prin satele și orașele noastre —, care însă din dragoste față de mama ei și pentru a nu mai incomoda pe unchiul său, se mărită din interes și este soție credincioasă. Advocatul Vasile Drăgan este tipul bărbatului cuminte al soțului credincios și iubitor. Mărioara popii din Aluniș este fata plâpândă, visătoare, iubitoare, resemnată și împăcată cu soarta, soție credincioasă și ingerul familiei. Părintele Todoruț, „popa cu nărav”, este bărbatul care la început lăsându-se condus de gura satului, ajunge să-și facă nume rău în împrejurimi, dar tot el este omul cu inimă curată, iubitor de tot ce este bun, frumos și folositor.

Pe aceste și alte asemenea tipuri, autorul le pune într'o legătură atât de frumoasă și naturală, încât relevează toată viața țărânului și a preotului ardelean, mai cu seamă a aceluia cari trăiesc printre Sași.

Ideile autorului sunt înalte, sublime, clare și pline de însuflețire. „Legea minții”, conștiința sădită în inima omului de însași mâna celui Atotputernic, biruește toate greutățile vieții, lămurăște toate vicisitudinile și lasă pe om întotdeauna superior mormanului de țărână neînsuflețită pe care trăiește.

felul, aceluia, cari-l manipulează. Munca cinstită deseori pedepsită; hoții și imoralii respectați.

În bisericile goale sună trist și a jale cântecele de slavă. Orașele mari sunt adevărate „Sodome” și viața de stradă „un infern”. Femei ușoare forfotează. Prin felul cum se prezintă și cum se poartă, ele sfidează și sunt cele mai rele exemple pentru tinerele fete, acostate și ele, la tot pasul, de „băeții de trotuar”. Cinematografele sunt arhipline la filme cari ar trebui oprite; unele teatre răspândesc pe față imoralitatea. Reviste, romane de senzație și chiar parte din presa socotită serioasă sunt la ultima treaptă a decadenței morale. Literatura și teatrul românesc se cunosc prea puțin, dar cupletele lui „Tănase” sboară din gură în gură. Direcțiunea unui liceu, mi-se pare, a cerut ca Tănase cu trupa lui să dea o reprezentație pentru elevii școlii. Și acest angrenaj de necredință, imoralitate, desfrâu, lipsă de muncă, lașitate, se cheamă viață „modernă”, „nouă”, „plină de sport”.

* * *

În situația aceasta, rolul reînvierii bunelor obiceiuri, al virtuților, al purificării întregii vieți, revine în primul rând bisericii și școlii. Această sarcină nu este mică, ci din potrivă cere sacrificiu. Dar pentru aceasta avem nevoie de *oameni*, de *caractere*, și pe acestea nu ni-le formează educația fizică, care se mărginește la lutul trupului. De aceea, *biserica noastră este datoră să lupte din toate puterile pentru a se da învățământului religiei o cât mai mare importanță și o cât mai largă libertate de mișcare*. Și aceasta pentru că numai prin iubirea și practicarea învățăturilor ei, putem lovi *materialismul* atotstăpânitor.

O singură oră de religie pe săptămână este o jignire adusă bisericii, și o palmă pentru obrazii aceluia, cari trăesc deasupra vieții de azi.

Ion T. Banea

student în medicină și drept

Citiți și răspândiți: „UNIREA”

Citind acest roman, te simți înălțat, tare și hotărât a înfrunta toate necazurile și neajunsurile vieții, căci în suflet parcă simți cum, picur cu picur, se coboară licărind lumina supranaturală asemenea unor mărgăritare strălucitoare în razele dulci și calde ale soarelui de primăvară; iar nădejdea îți îmbracă acelaș suflet ca într'o mantie de mătăasă albă, ușoară și curată.

Autorul, bărbat de o superioară cultură sufletească, a știut să arate în chip desăvârșit frământările sufletului omenesc pe cărările înguste și colțuroase ale vieții, reliefând după vrednicie măreția omului conștiu de scopul și chie-marea sa în această lume, a sufletului nobil și a minții create de Dumnezeu pentru a fi stăpână pe întreaga ființa omului.

Sublimitatea ideilor, măreția sufletească și superioritatea gândirii, cari se manifestă în paginile curate ale acestei opere de mare valoare, mă îndeamnă să cred că nu exagerez când spun, că dacă romanul „Logodnicii” alui Manzoni ne dă istoria inimii omenesci, romanul „Legea minții” a părintelui I. Agârbiceanu se poate numi, cu cea mai deplină dreptate, istoria sufletului creștinesc.

Ajute Dumnezeu marelui nostru scriitor, să ne mai dea și alte asemenea scrieri, în cari legea minții să apară întotdeauna superioară legii trupului și a materiei; iar pe om să ni-l arate așa cum de fapt este: creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, coroana tuturor făpturilor Lui.

Încă odată comemorarea unirii Ardealului. După cum arătam în numărul trecut, împlinirea alor zece ani dela istorica adunare națională dela Alba-Iulia, ținută la 1 Decembrie 1918, a început să fie o adevărată cruce pentru ceice se găesc azi în fruntea trebilor țării.

A nu da fastul convenit acestei comemorări — a cărei importanță trece, evident, mult peste aceea a tuturor celorlalte manifestări similare —, ar însemna să scapi un moment atât de potrivit pentru a dovedi odată mai mult trăinicia legăturilor Ardealului cu patria mamă. Iar a încerca să faci aceste serbări fără participarea activă, ori chiar contrar sentimentelor celorce singuri ar putea să le dea coloritul de rigoare — e vorba aici, evident, de d. Iuliu Maniu și statul său major —, ar fi să bruschezi în chip brutal sufletul Ardealului, atât de strâns legat de ceice i-au hărăzit bucuria și mângăierea unității naționale.

În fața acestei situații, care nu poate fi văzută din partea nimănui în altă lumină, s'a recurs la ideea de-a reduce serbările de 1 Decembrie c. la nivelul unor serbări culturale, prezidate din partea „Asociației” ardelene, care având în fruntea sa pe d. Goldiș — fost și el leader al adunării de acum 10 ani — ar putea suplini absența celorce inomis ar trebui să fie de față. Lansarea acestei idei și chiar anume pregătiri făcute pentru realizarea ei au stârnit însă proteste atât de puternice, încât este exclus ca lucrurile să poată rămânea în alvia contemplată. Despărțămintele „Astrii” — în frunte chiar cu cel dela Alba-Iulia, căruia iar reveni, în chip firesc, sarcina executării —, respectuoase de marea însemnătate simbolică a aniversării unirii Ardealului, declină dela sine răspunderea pentru rezultatul unor atari încercări, îndrumând comitetul să nu se preteze la roluri politice, cum ar fi, mai presus de orice îndoială, acceptarea de-a prezida singură aceste serbări.

Tot mai mult se accentuiază deci necesitatea unei schimbări de regim, aducând în fruntea trebilor țării oameni, cari să poată da aniversării dela 1 Decembrie c. toată însuflețirea și strălucirea pe care o merită.

O statistică a mizeriei. Ingrijorate de mersul tot mai accentuat al crizei economice din țară, complicată și de proasta recoltă a anului, gazetele publică tablouri sinoptice, cari nu admit decât tălcul cu adevărat înspăimântător al mizeriei care ne pândește din toate părțile, fără ca oamenii puși în fruntea trebilor țării să aibă aerul că s'ar preocupa serios de sanarea relelor, căroră se datorește aceasta situație, azi-măine insuportabilă.

Pentru ilustrare dăm și noi următorul tablou al polițelor protestate la tribunalul Ilfov, care arată în cifre, mai grăitoare decât orice cuvânt, creșterea mizeriei sociale.

El este următorul:

În primele trei luni (Ianuarie, Februarie, Martie) ale anului trecut 1927 s'au protestat la Tribunalul Ilfov 13.239 polițe, iar în aceeași epocă a anului curent 1928 s'au protestat 16.433 de polițe. În următoarele trei luni (Aprilie, Mai, Iunie) ale anului 1927 s'au protestat 11.178 polițe, iar în aceeași epocă a anului curent 1928 20.067 polițe. Numai în luna Iunie 1928 s'au protestat 7.016 polițe, în valoare de 127 milioane lei, față de 3.553 proteste în valoare de 61 milioane lei în Iunie 1927. —

Iar dacă lucrurile continuă astfel, singur Dumnezeu poate să știe, unde vom ajunge.

□ □ **RECLAMA** □ □

∴ este sufletul comerțului ∴

Știri mărunte

ABONAMENTELE „UNIRII“ SE POT PLĂTI ÎN BLAJ și în localul librăriei seminariale, la mâna d-lui Mihail Stoiță, conducătorul librăriei, autorizat să încaseze abonamentele noastre.

Personale. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe pâr. *Ioan Pop* (Oieșdea) paroh la Moldovenești, pe pâr. *Alexandru Pop-Tușin* adm. parohial la Răzoare (Velcheriu), iar pe pâr. *Alexandru Pop-Chirilou* adm. parohial la Câmpeni.

Un succes românesc. Lunia trecută s'a încheiat la Praga un concurs aviatic, la care au participat reprezentanți ai statelor Micii entente și ai Poloniei. Din cele 4 echipe de aviatori înscrise la acest concurs (constând din 3 probe: de viteză, de regularitate — adică raidul propriu zis: Praga, Varșovia, București, Belgrad, Praga — și de înălțime), singură echipa noastră a participat în întregime la toate probele, obținând un număr total de 22052 puncte, câștigând astfel, cu mare brio, cupa Poloniei, instituită anume pentru acest concurs. Dintre 23 aviatori, înscriși la concurs au ajuns la Praga numai 16 și din aceștia numai 10 au fost examinați la toate probele. Dintre aceștia 5 sunt români, 3 cehoslovaci, un iugoslav și un polonez. La acest clasament locurile întâiu și al treilea au fost cucerite de aviatori cehoslovaci, iar al doilea și al patrulea de aviatorii noștri, căpitanul Burduloiu și locotenentul Ștefănescu.

Locale. Dumineca viitoare, a douăsprezecea după Rusalii, va predică în catedrală pâr. *Ioan Popu-Câmpeanu*, profesor la liceul de băieți.

— O treime a preoțimei noastre arhidiecezane va participa și anul acesta, în două serii, la *exercițiile spirituale*, sistematizate și la noi acum 4 ani. Prima serie, de 100 persoane, se va întruni luni în 20 August, iar a doua e chemată pe ziua de 3 Septembrie. Conducerea exercițiilor, pentru ambele serii, a luat-o asupra sa anul acesta Preasfințitul Alexandru al Lugojului, care va sosi la Blaj Luni înainte de masă. — Găzduirea participanților la exerciții se va face, începând cu acest an, exclusiv la Seminarul teologic.

— Miercuria trecută s'a făcut și în biserica noastră catedrală *pomenirea cuvenită eroilor marinei române*, cărora s'a închinat această zi prin serbări deosebite cari au avut loc la Constanța, în prezența întregii familii regale.

Școala de țesătorie din Cisnădie. Până la 25 August c. se pot înscrie elevi noi la școala de arte și meserii textile din Cisnădie. Pentru noul an școlar se primesc cu totul 20 elevi noi: 14 pe clasa I (absolvenți de 4 clase primare, în vârstă de 12-15 ani) și 6 pe clasa II (absolvenți de clasa II-IV secundară, în vârstă de 13-16 ani). Cursurile se încep la 3 Septembrie, când se va plăti o taxă de 3300 Lei, mai restând 2000 Lei, de plătit la 10 Ianuarie 1929. Școala este un model de fabrică și crește sistematic, prin instrucție teoretică și practică, măestri destoinici în industria de tors, țesut și fabricat ștote de lână. — Alte amănunte se pot avea dela direcțiunea școlii.

Burse pentru politehnică. Consiliul județean din Cluj a înființat, pe durata de 4 ani 1928-1931, două burse de câte 30.000 Lei anual pentru tinerii lipsiți de mijloace de pe teritoriul județului Cluj, cari ar frecventa politehnica din țară, ori ar continua studiile în străinătate. Amănuntele concursului se pot cunoaște la prefectura județeană din Cluj. Terminul pentru concurs 15 Octombrie.

Concurs pentru un manual pe seama adulților. Pentru alcătuirea unui manual necesar școalelor de adulți, se va ține la »Casa școalelor și a culturii poporului«, concurs în următoarele condițiuni: Manuscrisele se vor preda »Casei școalelor« până la data de 15 Decembrie 1928. Cercetarea și aprobarea manuscriselor sunt încredințate consiliului permanent

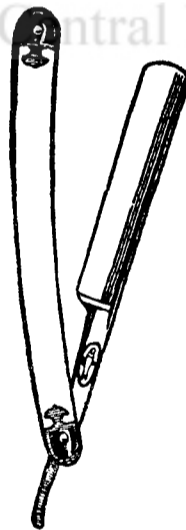
al ministerului. Se instituie în acest scop trei premii: premiul I: 60.000 Lei; premiul al II-lea: 40.000 Lei; iar premiul al III-lea: 20.000 Lei. Lucrările premiate rămân proprietatea »Casei școalelor« timp de 5 ani, care va imprima pe cheltuiala sa lucrarea, care a obținut premiul I. Conținutul cărții va fi aproape enciclopedic.

Serviciul poștal aerian, despre care am făcut amintire și în numărul ultim, s'a organizat simultan pe următoarele linii: București—Cluj, București—Iasi, Iasi—Cernăuți, București—Galați și Galați—Chișinău. Taxele pentru transportul de persoane s'a fixat deocamdată, după lungimea distanței, între 1200 și 2220 Lei, iar pentru trimiterile poștale se încasează următoarele suprataxe de avion: cartea poștală 2 Lei; scrisoare închisă până la 20 grame 5 Lei, iar peste aceasta câte 2 Lei în plus de fiecare 20 grame sau fracțiune, scrisori recomandate 15 Lei; colete până la maximum 20 kgr. câte 2 Lei de fiecare kgr. și sută de km. Taxele se plătesc în numerar.

Aviz școlar. Ni-se cere publicarea următoarelor șire: »La liceul de fete REGINA MARIA din Cluj, lucrările de început de an școlar 1928-9 se fac precum urmează: Inscriserile pentru clasa I între 1-3 Sept. iar reinscrierile pentru clasele II-VII între 20-23 Septembrie. Examenle se țin: de admitere în cl. I și de bursă între 5-10; de corigență, integrale la stat și particulare între 5-15; de tranziție pentru cl. VIII și de admitere în cl. V între 18-21 Sept. Inceperea cursurilor va fi la 24 Septembrie. Burse vacante a 6000 Lei sunt nouă. — Direcțiunea».

Mărfuri de oțel Solingen

Tacâmuri, briciuri de ras, bricege, foarfece etc. de prima calitate oțel și lucrare, expediate cu 19-? prețurile originale ale fabricii.

M. MEIXNER,
CLUJ, Str. Samuil Micu 4

Cataloage se trimit, la cerere, gratis și franco.

Recomandăm următoarele comenzi de probă:

- 1 briciu de ras Solingen, ascuțit cel mai fin Lei 160
- 1 briceag elegant pentru d-ni, cu 2 cuțite, cu toc de sidef Lei 110
- 1 foarfecă fină nichelată, lungă de 15 cm. Lei 95

Lei 365
Toată garnitura se trimite franco

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericesti. Vesminte din cele mai bune ștofe.

Prapori de mătăsă din Damasc. Candelare din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Pote cădelnițe, picside, epitrafire.

Fabrica de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabric clopote orice mărime din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și se află în depozit dela 10-500 kgr. Prețurile cele mai solide.

Vasile Hoza

Sibiu, Piața Prințul Carol Nr 6

(97) 46-7

MOTTO:

Cumpărarea unui pian este o chestiune de încredere

Cea mai mare garanție pentru aceasta este eminentul renume al firmei

I. TRISKA

existență de 58 ani

ca singurul și cel mai mare magazin de specialitate în Ardeal. -- Reprezentanta generală a marcei mondiale:

F Ö R S T E R

PIANE

Se pot cumpăra și pe lângă condițiuni de plată în rate mai lungi

CLUJ, Strada Șaguna Nr. 14. Telefon 9. 5-1:

Turnătorie de clopote

SCHIEB & KAUNTZ

proprietar F. KAUNTZ

SIBIU, strada Morilor Nr. 2

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoștință, că în bună înțelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz, am eșit din firma Schieb & Kauntz. Numitul domn a preluat singur această întreprindere și o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă Hans Schieb

Aduc cu onoare la cunoștință, că la cerere proprie fostul meu asociat, dl Hans Schieb a eșit din firma Schieb & Kauntz, turnătorie de clopote, și că de-acum voi conduce această întreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă Fritz Kauntz

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.

(444) 1-3